

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu w języku	polskim	Teorie, praktyki artystyczne i projektowe
	angielskim	Theories, Artistic and Design Practices

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE KSZTAŁCENIA

1.1. Sekcja ¹	Sztuki
1.2. Dyscyplina ²	Sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki
1.3. Forma kształcenia	Stacjonarna
1.4. Poziom kształcenia	Szkoła Doktorska
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	Dr Maciej Zdanowicz
1.6. Kontakt	maciej.zdanowicz@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Rodzaj przedmiotu ³	Przedmiot specjalistyczny w dyscyplinie
2.2. Język wykładowy	polski

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć ⁴	Wykład i ćwiczenia
3.2. Liczba godzin ⁵	15 godz. (W), 15 godz. (Ćw.)
3.3. Miejsce realizacji zajęć	Zajęcia w pomieszczeniu dydaktycznym UJK
3.4. Forma zaliczenia zajęć	egzamin (wykład), zaliczenie z oceną (ćwiczenia)
3.5. Metody dydaktyczne	Metody podawcze: wykład konwersatoryjny Metody oglądowe: prezentacja materiałów wizualnych, case studies w myśl badań wizualnych Metody problemowe: dyskusja problemowa i analiza krytyczna Metody aktywizujące: ćwiczenia audytoryjne, warsztaty badawczo-artystyczne / badawczo-projektowe
3.6. Wykaz literatury	podstawowa Barrett E., B. Bolt (red.) <i>Practice as Research: Approaches to Creative Arts Enquiry</i> , Bloomsbury Academic / I.B. Tauris, 2010 Cotter L. (red.), <i>Reclaiming Artistic Research: Expanded Second Edition</i> , Berlin: Hatje Cantz Verlag, 2024 Dziamski, G., <i>Estetyka po awangardzie</i> . Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM, 2009 Nelson R., <i>Practice as Research in the Arts (and Beyond): Principles, Processes, Contexts, Achievements</i> . Cham: Springer

¹ Sekcja nauk humanistycznych, nauk społecznych, nauk ścisłych i przyrodniczych, nauk medycznych i nauk o zdrowiu, nauk o sztuce.

² Historia, językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki medyczne, nauki o zdrowiu, nauki o polityce i administracji, nauki prawne, nauki o bezpieczeństwie, pedagogika, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki biologiczne, nauki chemiczne, nauki fizyczne, nauki o Ziemi o środowisku, sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, sztuki muzyczne.

³ Przedmiot ogólny, przedmiot dziedzinowy w sekcji, przedmiot dyscyplinowy w sekcji, przedmiot specjalistyczny w dyscyplinie.

⁴ Ćwiczenia, wykład, seminarium.

⁵ Zgodna z programem kształcenia w Szkole Doktorskiej.

		Nature Switzerland AG Rose G., <i>Visual Methodologies: An Introduction to Researching with Visual Materials</i> , London: SAGE Publications Ltd, 2022
	uzupełniająca	Adams, T. E.; Boylorn, R. M.; Tillmann, L. M. (red.), <i>Advances in Autoethnography and Narrative Inquiry: Reflections on the Legacy of Carolyn Ellis and Arthur Bochner</i> , Abingdon–Oxford: Routledge, 2021 Harrison, Ch., Paul W. (red.), <i>Art in Theory 1900–2000: An Anthology of Changing Ideas</i> , Malden, MA & Oxford: Wiley-Blackwell, 2002 Kafar, M., <i>Współczesna humanistyka zaangażowana. Idee, podmioty, praktyki</i> . Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2013. Szczerski, A., <i>Konteksty sztuki współczesnej</i> . Kraków: Universitas, 2014.

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)

C01 Wykład: Pogłębienie rozumienia współczesnych teorii i strategii funkcjonujących w działalności artystycznej i projektowej w perspektywie badań opartych na praktyce, ze szczególnym uwzględnieniem relacji pomiędzy teorią, metodą badawczą i decyzją formalną.

C02 Wykład: Rozwijanie zdolności interpretowania strategii estetycznych i narracyjnych jako decyzji poznawczych, afektywnych i politycznych, a także kształtowanie kompetencji analizy obrazu i praktyk wizualnych w ramach prowadzonych badań artystycznych.

C03 Wykład: Uporządkowanie wiedzy z zakresu metodologii jakościowych stosowanych w praktykach twórczych, w tym autoetnografii, obserwacji uczestniczącej, *action research* oraz metod kreatywnych, w tym refleksji nad możliwościami i ograniczeniami ich stosowania.

C01 Ćwiczenia: Celem ćwiczeń jest rozwijanie umiejętności praktycznego stosowania teorii i metod badawczych w analizie własnej praktyki twórczej oraz w projektowaniu strategii artystycznych i projektowych.

C02 Ćwiczenia: Ćwiczenia mają na celu kształtowanie kompetencji w zakresie pracy z danymi jakościowymi, ich wizualizacji, syntezy i przekładu na decyzje formalne, a także rozwijanie umiejętności budowania *mikro-case studies* własnych projektów jako narzędzia refleksji naukowej i komunikacji wyników badań.

C03: Ćwiczenia: Istotnym celem jest również wzmacnianie zdolności krytycznej analizy i argumentacji, pracy zespołowej, świadomego projektowania narracji wizualnych i koncepcji kuratorskich oraz integrowania perspektywy badawczej z praktyką artystyczną i projektową.

4.2. Treści programowe

Wykłady:

Paradygmaty badań opartych na praktyce: *artistic research*, *practice-based research*, *research through design* i *design research* jako ramy wytwarzania wiedzy poprzez działania artystyczne i projektowe. Status dzieła i projektu jako narzędzia badawczego, eksperymentu epistemologicznego i nośnika argumentu. Medium jako czynnik sprawczy w procesie twórczym i projektowym: materialność, technologia, infrastruktura medialna, ciało i czas jako współaktorzy formy i znaczenia. Intermedialność, transmedialność, praktyki postcyfrowe.

Strategie formalne i estetyczne jako decyzje poznawcze i polityczne: relacja między formą, narracją, afektem i kontekstem społecznym. Strategie wizualne i projektowe: dokument i

archiwum, performatywność, spekulacja, prototyp, symulacja, minimalizm i nadmiar, praca z przypadkiem i błędem.

Studia wizualne jako narzędzie analizy praktyk artystycznych i projektowych: polityka obrazu, reżimy widzialności, obieg i instytucjonalizacja obrazów, praktyki patrzenia.

Badania kuratorskie jako praktyka projektowa i badawcza: kuratorstwo jako projektowanie narracji, przestrzeni i relacji społecznych; wystawa jako medium badawcze; archiwum i publiczność jako aktorzy procesu poznawczego; strategie krytyczne i *site-specific*.

Studium przypadku jako metoda analizy złożonych procesów artystycznych, projektowych i instytucjonalnych: konstrukcja *case study*, dobór i triangulacja materiału empirycznego, interpretacja kontekstów oraz porównawczość.

Metodologie jakościowe w praktykach twórczych: autoetnografia, obserwacja uczestnicząca i współuczestnicząca, action research; dokumentacja procesu twórczego jako materiał badawczy; zagadnienia etyczne.

Metody kreatywne i projektowe: mapowanie konceptualne i doświadczeń, *generative research*, prototypowanie i iteracja; translacja danych jakościowych na rozwiązania formalne i komunikacyjne.

Ćwiczenia:

Praca z dokumentacją własnych projektów artystycznych i projektowych: dzienniki procesowe, szkice, fotografie, materiały wizualne i tekstowe. Rekonstrukcja decyzji formalnych, momentów krytycznych, napięć konceptualnych oraz relacji pomiędzy intencją a rezultatem. Budowa indywidualnej mapy pojęciowej własnej praktyki jako punktu wyjścia do dalszych analiz.

Analiza wybranego studium przypadku z obszaru sztuki, designu lub praktyk kuratorskich na podstawie dokumentacji wizualnej i tekstowej. Rekonstrukcja strategii formalnych, medialnych i instytucjonalnych, identyfikacja relacji pomiędzy formą, narracją i kontekstem społecznym. Zastosowanie narzędzi studiów wizualnych oraz podstawowych procedur analizy obrazu i dyskursu wizualnego.

Mapowanie konceptualne i mapowanie doświadczeń w odniesieniu do własnego projektu badawczo-artystycznego lub projektowego. Budowanie diagramów relacji, identyfikacja aktorów, napięć i punktów interwencji. Generowanie insightów i formułowanie hipotez projektowych w oparciu o pracę wizualną i zespołową.

Opracowanie wstępnej strategii formalnej projektu (artystycznego, projektowego lub kuratorskiego) jako odpowiedzi na zdefiniowany problem. Tworzenie niskorozdzielczych prototypów narracji wizualnych, struktur komunikacyjnych lub układów ekspozycyjnych z użyciem prostych materiałów i narzędzi wizualnych. Testowanie czytelności i spójności koncepcji w dyskusji seminaryjnej.

Opracowanie syntetycznego *mikro-case study* własnej praktyki lub projektu: opis kontekstu, problemu, strategii formalnej, zastosowanych metod i wniosków poznawczych. Prezentacja wizualna i krytyczna dyskusja nad relacją pomiędzy teorią, metodą i praktyką twórczą.

5. PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Przedmiotowy efekt uczenia się	Doktorant, który zaliczył przedmiot	Odniesienie od efektów uczenia się w Szkole Doktorskiej (zgodnie z programem kształcenia w Szkole Doktorskiej)
w zakresie WIEDZY:		
W01	Posiada pogłębioną, uporządkowaną i krytycznie zintegrowaną wiedzę dotyczącą współczesnych paradygmatów badań opartych na praktyce w obszarze	SD_W01 SD_W02 SD_W07

	sztuki i projektowania (<i>artistic research, practice-based research, research through design, design research</i>), obejmującą ich podstawy epistemologiczne, metodologiczne i instytucjonalne.	
W02	Rozumie w sposób systemowy relacje pomiędzy teorią, metodą badawczą, decyzją formalną i kontekstem społeczno-kulturowym w działalności artystycznej i projektowej oraz zna zaawansowane modele interpretacji dzieła i projektu jako narzędzi generowania wiedzy.	
W03	Posiada poszerzoną wiedzę dotyczącą jakościowych metod badawczych stosowanych w praktykach twórczych (autoetnografia, obserwacja uczestnicząca i współuczestnicząca, <i>action research</i> , metody kreatywne), w tym ich ograniczeń, ryzyk epistemologicznych i implikacji etycznych.	
W04	Zna i krytycznie interpretuje współczesne teorie obrazu i praktyk wizualnych w ramach studiów wizualnych oraz rozumie mechanizmy produkcji, obiegu i instytucjonalizacji znaczeń wizualnych.	
w zakresie UMIEJĘTNOŚCI:		
U01	Potrafi samodzielnie projektować i realizować złożone procedury badawcze w obszarze badań artystycznych i projektowych, formułując oryginalne problemy badawcze, dobierając adekwatne metody oraz krytycznie interpretując wyniki.	SD_U01 SD_U03 SD_U07
U02	Potrafi integrować wiedzę teoretyczną, metodologiczną i praktyczną w celu tworzenia nowych rozwiązań artystycznych, projektowych lub badawczych o charakterze twórczym.	
U03	Potrafi prowadzić pogłębioną, wielopoziomową analizę materiałów wizualnych, projektowych i kuratorskich z wykorzystaniem narzędzi studiów wizualnych, analizy dyskursu oraz metod jakościowych.	
U04	Potrafi konstruować zaawansowane studia przypadku i mikro-case studies własnych projektów, uwzględniając konteksty teoretyczne, społeczne, technologiczne i instytucjonalne oraz dokonując syntezy porównawczej.	
U05	Potrafi projektować i stosować metody kreatywne oraz narzędzia mapowania w celu generowania wiedzy, eksplorowania złożonych problemów i przekładania danych jakościowych na strategie formalne i projektowe.	
U06	Potrafi formułować spójną, krytyczną argumentację dotyczącą własnej praktyki badawczej i twórczej oraz komunikować jej rezultaty w środowisku akademickim i profesjonalnym.	
w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:		
K01	Jest gotów do autonomicznego inicjowania i prowadzenia projektów badawczych i artystycznych o wysokim stopniu złożoności oraz do ponoszenia odpowiedzialności za ich konsekwencje naukowe, społeczne i etyczne.	SD_K04
K02	Wykazuje gotowość do rzetelnej współpracy intelektualnej, dialogu i wymiany argumentów w środowisku akademickim i twórczym, z poszanowaniem różnorodności perspektyw i	

	metod.	
--	--------	--

6. SPOSOBY WERYFIKACJI OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Przedmiotowe efekty uczenia się	Sposób weryfikacji (+/-)																				
	Egzamin ustny/pismny			Kolokwium			Projekt			Aktywność na zajęciach			Praca własna			Praca w grupie			Inne		
	Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć			Forma zajęć		
	W	C	S	W	C	S	W	C	S	W	C	S	W	C	S	W	C	S	W	C	S
W01	+																				
W02	+										+										
W03	+																				
W04	+										+										
U01								+			+			+							
U02								+			+			+							
U03								+			+			+							
U04								+			+			+							
U05								+			+			+							
U06								+			+			+							
K01								+			+			+							
K02								+			+			+							

7. KRYTERIA OCENY STOPNIA OSIĄGNIĘCIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Forma zajęć	Ocena	Kryterium oceny
Wykład (W) ⁶	3,0	Doktorant wykazuje podstawowe rozumienie omawianych paradygmatów i pojęć, jednak wiedza ma charakter fragmentaryczny i opisowy. Identyfikuje główne nurty i metody, lecz nie potrafi ich krytycznie zestawiać ani pogłębiać interpretacji. Odniesienia do literatury są ograniczone lub schematyczne. Widoczna jest słaba integracja teorii z przykładami praktycznymi.
	3,5	Doktorant poprawnie rozumie większość zagadnień teoretycznych i metodologicznych oraz potrafi je w podstawowym zakresie porządkować i interpretować. Wykazuje częściową zdolność do krytycznej analizy, jednak argumentacja pozostaje miejscami uproszczona lub nie w pełni konsekwentna. Odwołania do literatury są poprawne, lecz niewystarczająco pogłębione.
	4,0	Doktorant posiada dobrą orientację w omawianych paradygmatach i potrafi je krytycznie analizować oraz porównywać. Umiejętnie integruje wiedzę teoretyczną z przykładami praktyk artystycznych, projektowych i kuratorskich. Argumentacja jest logiczna i poprawnie ustrukturyzowana, a odniesienia do literatury trafne i adekwatne.
	4,5	Doktorant wykazuje bardzo dobrą znajomość i zrozumienie złożonych zagadnień metodologicznych i teoretycznych. Potrafi samodzielnie interpretować i problematyzować omawiane koncepcje, wskazując ich ograniczenia i potencjał aplikacyjny. Argumentacja jest spójna, krytyczna i dobrze osadzona w literaturze przedmiotu.
	5,0	Doktorant wykazuje dojrzałość intelektualną i wysoką zdolność syntezy wiedzy.

⁶ Niepotrzebne usunąć.

		Samodzielnie formułuje pogłębione interpretacje, twórczo łączy różne perspektywy teoretyczne oraz trafnie odnosi je do własnej praktyki badawczej. Argumentacja jest precyzyjna, krytyczna i oryginalna, a wykorzystanie literatury świadczy o wysokiej świadomości metodologicznej.
ćwiczenia (C) ⁷	3,0	Doktorant wykonuje zadania na poziomie minimalnym. Analiza własnej praktyki lub przypadku ma charakter głównie opisowy, z ograniczoną refleksją metodologiczną. Dobór narzędzi badawczych i projektowych jest częściowo przypadkowy lub słabo uzasadniony. Integracja teorii z praktyką jest powierzchowna, a argumentacja niespójna.
	3,5	Doktorant poprawnie realizuje zadania warsztatowe i wykazuje podstawową zdolność do analizy oraz interpretacji materiału. Stosuje narzędzia badawcze i projektowe w sposób zasadniczo trafny, choć nie zawsze konsekwentny. Widoczna jest próba integracji teorii z praktyką, jednak synteza pozostaje ograniczona.
	4,0	Doktorant samodzielnie i poprawnie stosuje metody badawcze oraz narzędzia projektowe. Analiza własnej praktyki lub <i>mikro-case study</i> jest spójna, krytyczna i dobrze uzasadniona. Widoczna jest świadoma integracja refleksji teoretycznej z decyzjami formalnymi. Argumentacja jest logiczna, a sposób prezentacji klarowny.
	4,5	Doktorant twórczo wykorzystuje metody badawcze i projektowe, wykazując wysoką świadomość metodologiczną. Analiza ma charakter pogłębiony i wieloaspektowy, a zaproponowane strategie formalne są konsekwentnie uzasadnione. Widoczna jest wysoka jakość syntezy oraz dojrzałość refleksji.
	5,0	Doktorant prezentuje pełną autonomię badawczą i wysoką dojrzałość metodologiczną. Samodzielnie problematyzuje zagadnienia, twórczo integruje teorię, metodę i praktykę oraz proponuje oryginalne rozwiązania lub interpretacje. <i>Mikro-case study</i> lub projekt koncepcyjny ma charakter zaawansowanego studium badawczego, a argumentacja jest precyzyjna, krytyczna i konsekwentna.

Przyjmuję do realizacji

.....

⁷ Niepotrzebne usunąć.